

ЕЛЕКТРОННИЙ ОБЛІК ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В КОРПОРАТИВНИХ СТРУКТУРАХ

В умовах цифрової трансформації відкриваються нові перспективи для розвитку бухгалтерського обліку, що є базою інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень. Бухгалтерський облік як в теоретичному, так і в практичному плані зазнає суттєвих змін, в яких задіяні інноваційні процеси створення, зберігання та передачі інформації. При цьому безпосередній вплив на швидкість і якість цих процесів справляє розвиток цифрових технологій. В обліковій практиці з'являються нові концепції і методики, спрямовані на усунення основних недоліків, властивих бухгалтерському обліку, підвищуються вимоги до достовірності різних видів звітності. Цифровізація економічних процесів дала змогу використовувати не тільки якісно нові формати взаємодії, але і висунула низку вимог до ідентифікації об'єктів обліку та аналізу, структуризації обліково-аналітичної інформації з використанням новітніх технологій в рамках обліково-аналітичної системи, орієнтацією її на прийняття раціональних управлінських рішень. Це пов'язано з тим, що обробка великих обсягів інформації та її аналіз дає змогу істотно підвищити ефективність виробництва, технологій, обладнання, зберігання, продажу, доставки товарів і надання послуг.

На думку групи авторів: "Сьогодні у світі стрімко формується смарт-економіка, вона ґрунтується на впровадженні нових технологій, сукупність яких найчастіше позначається як промисловість 4.0 або четверта промислова революція" [1, с. 56].

Технологічний вектор розвитку бухгалтерського обліку для забезпечення ефективної реалізації принципів корпоративного управління, передбачає удосконалення технологічного забезпечення інформаційної бухгалтерської системи корпорації шляхом: а) посилення рівня інформаційної безпеки щодо функціонування бухгалтерської інформаційної системи в корпорації для мінімізації або ж повного уникнення інформаційної асиметрії стосовно різних груп стейкхолдерів; б) підвищення рівня оперативності формування й оприлюднення інформації бухгалтерського обліку; в) імплементація ВІ-засобів (business intelligence) з метою покращення обробки облікових даних і формування управлінських внутрішніх звітів для управління корпорацією; г) ідентифікації специфічних функцій стратегічного управлінського обліку [2, с. 7-18];

Фахівці в сфері обліку одноставні з приводу того, що облік незабаром вийде за рамки одного економічного суб'єкта, буде накопичувати інформацію про зовнішнє середовище і сприятиме пошуку нових можливостей для розвитку бізнес-процесів. Повна автоматизація облікового процесу в разі збільшить швидкість отримання всієї необхідної інформації, а дані для прийняття управлінських рішень будуть надходити в режимі онлайн.

Бухгалтерський облік одним з перших починає відчувати вплив нових технологій, що вимагають не тільки їх теоретичного осмислення, а й практичної адаптації. Важливою складовою цифровізації облікової інформації стає автоматизація збору, обміну, аналізу і використання інформації в електронно-цифровій формі і створення загальної інформаційної системи підприємств. Процеси впровадження цифрових інформаційних систем на підприємстві і їх інтеграція в загальну цифрову інформаційну систему галузі, країни і світового господарства в цілому сприятимуть зростанню цінності підприємств для споживачів. Сфера бухгалтерського обліку, будучи однією з найбільш консервативних, вимагає особливого підходу і розробок з даного питання. Необхідно навчати бухгалтерів, активно впроваджувати цифрові технології на підприємствах, розробляти законодавчу базу, вирішувати проблеми, що виникають в процесі впровадження. Конкурентна перевага підприємств, які володіють інформаційно-комунікаційними технологіями, є очевидною і сьогодні необхідно більш активно просуватися на даному шляху.

Доцільно виділити низку перспективних напрямків розвитку обліку:

- тотальна автоматизація всього документообігу на підприємстві;
- фіксування господарських операцій без оператора;

- наявність і оперативний доступ до інформації за весь період функціонування підприємства;
- широке використання системи візуалізації управлінської інформації, а також доступ до неї з будь-яких цифрових пристроїв;
- отримання висновків і пропозицій в автоматичному режимі з урахуванням максимальної кількості чинників бізнес-процесів на підприємстві;
- можливість моделювання декількох варіантів розвитку ситуації в результаті прийняття того чи іншого управлінського рішення щодо бізнес-процесів на підприємстві.

Інструменти аналітичної обробки інформації займають особливе місце у структурі програмного забезпечення сучасних інформаційних систем. Цей вид програмних засобів зародився ще 70-ті роки ХХ століття у формі систем підтримки прийняття рішень керівників корпорацій. Сучасні системи бізнес-аналітики є вже окремим класом програмного забезпечення. Дані інструменти тісно пов'язані з концепцією Business Intelligence (BI) і орієнтовані на обробку великих баз структурованих і неструктурованих даних.

Пуцентейло П.Р., Довбуш А.В. стверджують: “Побудова цифрової економіки – це складна, але досяжна мета, в основі реалізації якої лежить співпраця держави і бізнесу, результат може бути досяжним при роботі на випередження: спираючись на кращі світові практики, розвиваючи «цифрові кадри», впроваджуючи прогресивні інформаційні технології та бізнес-моделі” [4, с. 149].

Організація інформаційного забезпечення обліку і аналізу є складним багатограним процесом, що включає в себе фінанси і управлінський облік, облікову політику, звітність, аналітичне забезпечення, аудит, комунікативні відносини між підрозділами, інформаційну систему, сукупність зовнішніх і внутрішніх факторів (включаючи обрану організаційну структуру), набір програмних продуктів, котрі забезпечують автоматизацію процесу, графік документообігу, обрану методологію для аналізу і прийняття управлінських рішень, стратегічні цілі підприємства [3, с. 80].

Таким чином, розвиток систем сучасної бізнес-аналітики надає корпораціям методи, моделі та технології принципово нової якості – відповідно до викликів цифрової економіки.

Список використаних джерел

1. Брич В.Я., Пуцентейло П.Р., Гуменюк О.О., Гуцько С.І. Смарт-спеціалізація в системі інноваційного розвитку територій. Інноваційна економіка. 2021. № 7-8 (89). С.56-63.
2. Бруханський Р. Ф. Ідентифікація специфічних функцій стратегічного управлінського обліку. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2020. Випуск 1. С. 7-18.
3. Пуцентейло П.Р., Гуменюк О.О. Інформаційне забезпечення аналітичної діяльності в управлінні підприємством. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2019. Випуск 1-2. С. 74-82.
4. Пуцентейло П.Р., Довбуш А.В. Основні вектори розвитку бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки. Інноваційна економіка. 2021. № 3-4 (87). С.140-151.
5. Ярощук О., Белова І. Технологія блокчейн в бухгалтерському обліку та аудиті. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2020. Випуск 3-4. С. 28-44.